

Hamàs a la barrera

Les recents eleccions municipals a Gaza han demostrat que la principal organització islamista militant de Palestina, Hamàs, té una ascendència important especialment a Gaza, cosa que farà valdre davant del president de l'Autoritat Nacional Palestina, Mahmud Abbas.

La cimera d'aquest dimarts a Xarm al-Xeikh, Egipte, entre el primer ministre israelià, Ariel Sharon, i el president de l'Autoritat Nacional Palestina (ANP), Mahmud Abbas, més el president egipci, Hosni Mubàrak, i el rei jordà, Abdul-lah II, té un darrer convidat invisible: el grup islamista Hamàs.

Aquesta organització armada i alhora xarxa assistencial, considerada per Israel i la majoria de governs occidentals com a grup terrorista, té una gran influència als territoris ocupats, sobretot a Gaza. Bona prova d'aquesta influència a la part més empobrida dels territoris ocupats són les eleccions locals que s'hi van fer el passat 27 de gener, que van representar un reconeixement al pes social de Hamàs. En els deu municipis en joc, es disputaven 118 regidories, de les quals Hamàs en va guanyar 77; a molta distància va quedar Al-Fatah, el partit de l'actual president palestí, que només va guanyar 26 regidories. La resta van ser 14 regidories per a candidats independents, i 1 per al Front Popular per l'Alliberament de Palestina (FPLP). Els percentatges de participació encara reforcen més la validesa dels guanys: un 85% de l'electorat va anar a les urnes. A ningú no se li escapa la diferència respecte a les eleccions de gener per escollir el successor d'Arafat a la presidència palestina, on la participació oficialment va ser d'un 67% dels inscrits.

Es pot rebaixar l'eufòria interna de Hamàs dient que han guanyat en uns comicis locals, on es vota de manera diferent, que acostuma a guanyar qui està més a prop del ciutadà, i que fins i tot en aquestes eleccions ni tan sols estaven en joc tots els municipis de Gaza, per exemple no s'escollien els grans nuclis de població de Khan Iunis, Rafah i ciutat de Gaza, que ho faran el 28 d'abril.

Tanmateix, els resultats deixen clar que Hamàs gaudeix d'un suport impor-

tant entre la població. Davant d'això, Abbas, contrari a la violència dels grups palestins (altrament anomenat la militarització de la Intifada), té un paper difícil. D'una banda, si no té el suport massiu del carrer, ha de guanyar-se la confiança de la població palestina amb la seva projecció internacional, com ha fet recentment amb la seva visita a Moscou, i alhora aconseguir que Sharon cedeixi a algunes de les seves peticions, com l'alliberament de presos, la retirada de l'exèrcit israelià, l'aixecament dels ferri controls viaris o el congelament de nous assentaments i de la construcció del mur a Cisjordània.

Lligat a això Abbas també ha d'aconseguir que els grups armats palestins aturin les seves accions i atemptats suïcides, objectiu que sembla que ha acomplert les dues darreres setmanes. Palestins i israelians han estat parlant d'una treva no oficial, en què, malgrat tot, l'exèrcit israelià ha mort una nena i un ancià palestins, i Hamàs ha llançat sis míssils Qssam a un assentament. Amb tot, Abbas ha bastit una certa calma que Israel troba prou creïble per fer gestos amb vista a la cimera d'aquesta setmana. De fet, a Sharon, si no vol veure com encara creix més el pes de Hamàs, li hauria d'interessar reforçar Abbas, i més tenint en compte que aquest és considerat pels EUA com un líder moderat respecte a Arafat.

Atemptats suïcides. Tot i la imatge que Hamàs té de grup terrorista gràcies als atemptats suïcides, als territoris ocupats aquest grup és vist de manera molt diferent. Creat fa quinze anys com a moviment islamista quan tot just esclatava la primera Intifada, Hamàs s'ha enfortit a partir de dos pilars, d'una banda la xarxa d'escoles, hospitals i altres serveis que supleixen els buits de l'administració oficial, i de l'altra amb els míssils

Qssam i els atemptats suïcides. Actualment, el líder de Hamàs, Khaled Maixal, viu a Damasc, on té el suport del Govern siria. No és el cas de Jordània, el principal exili de Hamàs, que amb l'arribada al tron d'Abdul-lah ha vist reduïts els seus moviments. El Govern d'Israel ha perseguit i mort els líders de Hamàs dins i fora de Palestina.

Els objectius de Hamàs sempre han estat fer fora l'exèrcit d'Israel dels territoris ocupats i, a la llarga, crear un estat islàmic a tot el que avui és Israel i els territoris ocupats, tot i que amb el temps aquest objectiu s'ha anat retallant. Fa tres anys, l'anterior líder del grup, Rantissi, va fer unes declaracions a la BBC que ja deixaven entreveure aquest camí: "La nostra religió ens prohibeix renunciar a una part de la nostra pàtria, per tant, no podem reconèixer Israel. Però podem acceptar una treva amb ells i podem viure de costat."

Val a dir que Hamàs ha estat un dels grans beneficiats de la progressiva degradació del partit Al-Fatah i l'ANP de l'anterior president palestí, Iàsser Arafat. La corrupció de l'administració palestina més l'acarnissament que el

El president palestí, Mahmud Abbas, durant el discurs d'obertura del Parlament, el passat 15 de gener de 2005. Hamàs li ha donat un marge de maniobra.

Govern d'Israel ha tingut durant tots aquests anys amb Arafat i l'ANP han permès que Hamàs consolidés les seves

forces, especialment entre la població palestina més desesperada. El metge i historiadore palestí Salah Jamal diu que

"Un descans per als lluitadors"

Muixir al-Masri, portaveu de l'organització radical islàmica Hamàs, parla del nou president palestí, Mahmud Abbas, i dels esforços per aconseguir una treva amb Israel.

—Sembla que regna una nova voluntat de pau entre Israel i els palestins. De sobte, fins i tot se sent un to conciliador des de Hamàs. Els seus lluitadors estan realment disposats a declarar un alto al foc en els atemptats contra Israel?

—Ja hem explicat que ens estem plantejant positivament la qüestió d'una treva, una *hudna*. Tot depèn d'Israel, que accepti les nostres condicions i les dels altres grups.

—Què exigeixen?

—L'alliberament dels nostres presos. Són víctimes, no delinqüents. Israel ha d'aturar tot tipus d'agressions militars, els assassinats dels nostres activistes, les ràtzies a les nostres ciutats, la destrucció de cases, els robatoris de terra.

—Suposem que Israel compleix les seves condicions: estan completament disposats a signar la pau o només es tractaria d'un alto al foc provisional?

—Quan les coses estiguin clares, decidirem si es declara la treva. No podem donar carta blanca als israelians. Primer volem veure si tenen bona voluntat i volem proves que les seves intencions són serioses. Per això encara no parlem de

dates concretes. Demanem a Israel un compromís clar i garanties internacionals.

—A les trobades amb el nou president, Mahmud Abbas, en quins punts coincideixen?

—De moment cal arribar a una situació de tranquil·litat. Entre els palestins hi ha un ampli consens que cal donar una oportunitat a Mahmud Abbas. Li hem garantit que col·laborarem amb ell per l'interès del poble palestí. Hi ha una gran entesa i suport mutus.

—Sembla que hi regni una harmonia sorprenent, però Abbas té el deure d'aturar la Intifada armada. Què faran si la seva policia, que ja patrulla a les fronteres i a les carreteres, detén membres de Hamàs i els confisca les armes?

—No s'arribarà a un conflicte d'aquestes característiques. Ara tothom respecta la unitat nacional. No és com el 1996...

—...Quan els dirigents palestins van ordenar la detenció de milicians? Per què ara és tan optimista i creu que Abbas no farà el mateix que va fer Iàsser Arafat? Els ha promès no utilitzar la força?

—Tothom ha assegurat que no hi haurà cap guerra entre germans, cap vessament de sang. Una cosa així només interessaria a Israel. Això no vol dir que estiguem d'acord amb tot el que diu Abbas. Per a nosaltres, la resistència és una

“Hamàs és l’expressió de la impotència, i és aquest sentit de resistència el que els fa populars”.

Aquesta posició de força al carrer, sumada a la necessitat que té Abbas d’aconseguir una treva dels grups armats palestins, fa que avui Hamàs es plantegi d’una altra manera el seu futur polític. El 1997 es van presentar a les eleccions presidencials, però no van poder fer res (només va aconseguir un 12% dels vots) davant d’un Arafat crescut, que aparentment aconseguia que Israel cedís. Ara les coses han canviat i els beneficis electorals que ha recollit Hamàs a les municipals de Gaza també es podrien repetir a les legislatives que es preveuen per al mes de juny. On no es van presentar va ser a les presidencials de principi de gener. De fet, s’hi van presentar, però per demanar el boicot, argüint que el nou president tindria el futur hipotecat per Israel i els EUA.

Amb tot, els mateixos mitjans israelians veuen canvis significatius en els darrers temps dins d’Hamàs. El periòdic israelià progressista *Haaretz*, per exemple, deia fa uns dies que “Hamàs està, per primera vegada en la seva

història, preparada per acceptar un estat palestí a Cisjordània i Gaza amb Jerusalem de capital”. I afegia: “Això marcarà un acostament important a Al-Fatah i pot aplanar el camí per la transformació

Segons diferents diaris israelians, Hamàs fa camí a participar d’una manera o altra en l’administració palestina

de Hamàs d’una organització militant a un partit polític corrent.” Uns dies més tard el diari conservador israelià per antonomasia, el *Jerusalem Post*, aprofitava les eleccions locals a Gaza per dir: “L’èxit electoral que ha aconseguit

aquest moviment [Hamàs] el pot convèncer de transformar-se en un partit polític que participi en l’Autoritat Palestina.”

També el setmanari *The Economist* fa una setmana es feia ressò que s’havia conegut un document intern de Hamàs que reconeixia per primera vegada les fronteres d’Israel de 1967. *The Economist* explicava que, amb Arafat mort, els seus hereus es disputaven el monopoli del poder i la popularitat palestina, i citava l’analista polític, Hani al-Masri, de Ram Al-lah: “[Hamàs] vol participar en les decisions polítiques, en les eleccions i potser fins i tot en el proper govern.” Si es dona aquesta “institucionalització” de Hamàs, i això va lligat amb acords entre Abbas i Sharon, aleshores, explica Jamal, “Hamàs ja no podrà recórrer a l’argument de la resistència, i l’única sortida seria presentar-se amb el discurs de l’anticorrupció”.

De moment, Hamàs es mira amb escepticisme la cimera de Xarm al-Xeikh, conscients que, almenys ara com ara, Abbas els necessita.

Oriol Cortacans

opció estratègica del poble palestí. La hudna forma part de la resistència. És una nova fase, una mena de descans per als nostres lluitadors.

—Llavors, si ara aturen els atacs, és perquè darrere de tot això també s’amaga una tàctica?

—Sí. No estem parlant d’una hudna sense contraprestacions, sinó que volem aconseguir alguna cosa. Mentre hi hagi ocupació oposarem resistència.

—Aquest canvi de rumb no pot estar relacionat també amb el fet que la població ja està farta de la lluita armada, que els ha retirat el suport? És evident que la gent vol estar tranquil·la.

—Ens orientem segons les necessitats de la població. Però també li he de dir que, si continuen morint palestins, la gent no ho acceptarà.

—El president Abbas va criticar durament el seu grup i altres grups militants quan va dir que els atemptats i els míssils contra Israel no han servit d’ajut a la causa palestina.

—Sí, ja ho va dir, però només la nostra resistència ha aconseguit que ara Israel es plantegi la retirada de la franja de Gaza.

—Seguint aquesta lògica, encara haurien de continuar lluitant per expulsar els colons jueus de Cisjordània...

—Per això dic que la resistència, per a nosaltres, és qüestió estratègica.

—El seu líder, Khaled Maixal, fins i tot va parlar a Damasc de la incorporació a l’OAP, tot i que aquesta organització ha reconegut Israel i ha signat els acords de pau d’Oslo. Això vol dir que Hamàs es troba davant d’un canvi programàtic?

—Estem parlant de cooperació política. Seríem membres d’una OAP amb una nova organització, amb un

programa en què tots els grups estiguin d’acord.

—Hamàs està disposada a reconèixer Israel?

—Que acceptem Israel dins les fronteres de 1967 no vol dir que renunciem als drets dels palestins. Tenim un dret històric a Palestina, a Jerusalem i al retorn dels refugiats. L’enemic sionista ha aconseguit el seu estat a costa nostra. Si Israel no reconeix d’una vegada els nostres drets mai no hi haurà pau.

Annette Grossbongardt

© Der Spiegel

Traducció: David Egea